

เรื่องเสร็จที่ ๖๒/๒๕๗๘

คณะกรรมการกฤษฎีกา

๓๐ กรกฎาคม ๒๕๗๘

เรื่อง เสนอบันทึกข้อสังเกตเกี่ยวแก่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๗๖

จาก เลขธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

ถึง เลขธิการคณะรัฐมนตรี

ตามหนังสือที่ ฎ.๓๔๑๘/๒๕๗๘ ลงวันที่ ๒๐ เดือนนี้ ว่าคณะรัฐมนตรีได้ประชุม
ปรึกษาลงมติว่าถ้ากระทรวงใดสังเกตเห็นในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพล
เรือน พ.ศ. ๒๕๗๖ มีข้อขัดข้องไม่สะดวกแก่การปฏิบัติประการใด ก็ให้ชี้แจงมายังกรมเลขธิการ
คณะรัฐมนตรีในเดือนนี้นั้น

บัดนี้คณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกข้อสังเกตเกี่ยวแก่พระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๗๖ ขึ้นเสร็จแล้ว จึงขอเสนอมาพร้อมด้วยหนังสือนี้ ๑ ฉบับ

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

หัวหน้ากองกฤษฎีกาลงนามแทน

บันทึก

คณะกรรมการกฤษฎีกาขอเสนอข้อสังเกตเกี่ยวแก่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนดังนี้

๑) มาตรา ๑๖ การย้ายข้าราชการจากตำแหน่งหนึ่งไปยังอีกตำแหน่งหนึ่ง ต้องให้ราชการทั้งสองตำแหน่งมีลักษณะงานเช่นเดียวกัน ความในตอนนี้ น่าจะตัดออกเสียได้ เพราะบางทีเพื่อประโยชน์แก่ราชการ เป็นความประสงค์อย่างยิ่งที่จะได้ข้าราชการที่มีความรู้ความชำนาญพิเศษมารับราชการในตำแหน่งที่ว่าง แต่ขัดข้องเพราะราชการที่ข้าราชการผู้นั้นประจำอยู่ไม่มีลักษณะงานเช่นเดียวกัน จะขอย้ายมาก็ไม่ได้ ทำให้ราชการเสียไป แม้จะมีทางสอบเอาบุคคลอื่นเข้ามาได้ ก็ไม่แน่ว่าจะทำงานได้ดีเท่า และในระหว่างที่ยังไม่มีการสอบไล่ตำแหน่งนั้นก็ว่างอยู่ไม่มีตัวบุคคลทำงาน ถ้าจะคงไว้แต่เพียงว่าให้ย้ายได้เมื่อ ก.พ. ได้อนุมัติแล้ว น่าจะเป็นการเพียงพอในการขอย้ายเป็นการจำเป็นอยู่เองที่จะต้องแสดงเหตุผลต่าง ๆ ให้เป็นที่พอใจของ ก.พ. มิใช่ว่าจะขอย้ายกันได้เป็นการพร่ำเพรื่อไป

๒) การเลื่อนขึ้นเงินเดือน เห็นควรให้มีบทบัญญัติทำนองเดียวกับพระราชบัญญัติตุลาการมาตรา ๒๗ กล่าวคือเมื่อข้าราชการคนใดได้รับตำแหน่งใดแล้ว ให้ได้รับเงินเดือนไม่น้อยกว่าขั้นต่ำของตำแหน่ง เท่าที่เป็นอยู่ในเวลานี้ผู้ที่ได้ตำแหน่งใหม่บางทีกว่าจะได้รับเงินเดือนเข้าขั้นต่ำก็กินเวลาหลายปี เพราะการขอเงินเดือนขึ้นจะเป็นในกรณีเงินขึ้นรอบปีหรือเงินเข้าขั้นต่ำก็ตาม ก.พ. ได้ตีความหมายไปในทางที่ว่า ขึ้นได้ไม่เกิน ๓ ขั้นและ ก.พ. ต้องอนุมัติด้วย เมื่อเทียบกับผู้ที่สอบไล่แข่งขันได้แล้ว จะเห็นว่าเสียเปรียบกันมาก เพราะผู้ที่สอบไล่ได้ได้รับเงินเดือนขึ้นต่ำทีเดียวโดยไม่คำนึงว่าเงินเดือนเดิมได้อยู่เท่าใดหรือไม่ ผู้ที่สอบไล่ได้นั้นไม่แน่ว่าจะทำงานได้ดีกว่าหรือเท่าเทียมกับคนที่ได้เลื่อนตำแหน่งแต่ไม่ได้เงินเดือนเข้าขั้นต่ำ อาจเป็นทางให้เกิดความรู้สึกน้อยใจท้อถอยในอันจะปฏิบัติหน้าที่ราชการ เมื่อตำแหน่งที่ให้เข้าทำตึราคาไว้เท่าใด ก็ควรให้เขาตามนั้น ไม่ควรเอาการเลื่อนเงินเดือนไม่เกิน ๓ ขั้นมาพิจารณา การเลื่อนเงินเดือนไม่เกิน ๓ ขั้นควรใช้เฉพาะในกรณีเงินขึ้นรอบปีเท่านั้น

๓) โทษผิดวินัยตามมาตรา ๔๙ ควรเพิ่ม “ปลดออกจากราชการ” เข้าด้วยในเวลานี้การปลดข้าราชการได้ทำไปโดยอาศัยมาตรา ๓๔ ซึ่งจำกัดกรณีไว้ว่าทำได้ในกรณีใดบ้าง และถ้าเป็นเรื่องทำผิดวินัยแล้วจะปลดข้าราชการผู้ทำผิดออกมิได้ เพราะการปลดไม่ใช่โทษตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๔๙ ในทางปฏิบัติปรากฏว่าเมื่อข้าราชการทำผิดวินัยบางอย่าง จะลงโทษถึงไล่ออกก็ยังไม่ร้ายแรงพอ ครั้งจะลงโทษที่หล่นลงไปคือลดขั้นเงินเดือน ก็ไม่สมกับความผิด ใช้แต่เท่านั้นข้าราชการบางคนไม่มีขั้นเงินเดือนที่จะให้ลดต่ำลงมาอีกด้วย เช่นเสมียนอันดับ ๑ เป็นต้น ในที่สุดโทษที่จะได้รับจึงเป็นการไม่คู่ควรกับความผิด ความผิดทางวินัยบางอย่างเป็นที่น่ารังเกียจไม่ควรให้อยู่ในราชการ แต่ก็ไม่มีทางที่จะปลดออกได้ การที่จะให้ข้าราชการชนิดนี้อยู่ในราชการต่อไปย่อมเป็นการหนักใจผู้บังคับบัญชาอยู่ไม่น้อย หากจะถือว่าผู้ที่ประพฤติผิดวินัยบ่อย ๆ ได้ชื่อว่าเป็นผู้หย่อนความสามารถในอันจะปฏิบัติตามวินัย ทำให้ปลดออกได้ตามมาตรา ๓๔ (ข) ก็ดี ก็ไม่มีประโยชน์นัก ต้องรอกันไว้อีกนานกว่าจะปรากฏว่าทำผิดวินัยขึ้นอีกและน่าจะต้องอีกหลาย

ครั้ง เพียงแต่ครั้งเดียวสองครั้งก็ยังเรียกไม่ได้ว่าเป็นผู้หย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติตนตามวินัย เป็นอันว่าปลดออกจากราชการไม่ได้ ต้องลงโทษสถานอื่น หากได้แก้มาตรา ๔๙ เสียใหม่ให้มีโทษ ๕ สถาน คือ

- (๑) ไล่ออก
- (๒) ปลดออกจากราชการ
- (๓) ลดขั้นเงินเดือน
- (๔) ตัดเงินเดือน
- (๕) ตำหนิโทษเป็นลายลักษณ์อักษร

ดังนี้แล้ว น่าจะสะดวกขึ้น

การปลดออกจากราชการอันเป็นโทษสถานหนึ่งตามที่กล่าวนี้ ผู้ถูกปลดอาจได้รับบำเหน็จบำนาญหรือไม่ก็ได้แล้วแต่พฤติการณ์ของเรื่อง ถ้าหากจะปลดออกโดยให้ได้รับบำเหน็จบำนาญก็น่าจะต้องพิจารณาดู พ.ร.บ. บำเหน็จบำนาญอีกด้วยว่าการปลดชนิดนี้เข้าอยู่ในเหตุใดเหตุหนึ่งของ พ.ร.บ. นั้นหรือไม่ ถ้าไม่เข้าก็ต้องแก้ไข พ.ร.บ. บำเหน็จบำนาญให้เข้ารูปกัน

อนึ่งถ้าแก้มาตรา ๔๙ เสียใหม่ตามที่เสนอมานี้แล้วก็ต้องแก้ไขหรือเพิ่มเติมข้อความบางมาตราขึ้นอีก เช่นบัญญัติว่าการปลดออกจากราชการทำได้เมื่อใด ในกรณีอย่างใดเทียบกับความในมาตรา ๕๐ – ๕๑ – ๕๒ เป็นต้น

คณะกรรมการกฤษฎีกา

วันที่ ๓๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๗๘